

Logotyp 	Nazwa instytucji  Muzeum Ustrońskie	
Tytuł jednostki / publikacji / fotografii Miasto Uzdrowisko Ustroń – Chron Glebę		
Ilość stron oryginału 6	Ilość skanów 6	Liczba plików publikacji 6
Autor Wydział Ochrony	Wydawnictwo / zakład fotograficzny Wydawnictwo „Awex” Andrzej	Skan okładki 
Miejsce wydania Ustroń	Rok wydania / Data powstania październik 1994 r.	
Sygnatura ---	Rodzaj zasobu (np. zdjęcie, czasopismo itp.) broszura	
Wymiary (wys x szer) 20,5 x 10 cm	Stan zachowania ---	Charakterystyka skanowanego obiektu broszura informacyjna, której tematem jest szeroko pojęta ochrona gleby na terenie miasta Ustronia wraz z charakterystyką użytkowania ziemi w gminie Ustroń
Hasła przedmiotowe (okres historyczny, postacie, miejsce) 1994 r., Ustroń		
Hasła tematyczne (np. miasto, przemysł, kuźnia, letnicy itp.) ochrona środowiska, ekologia, uzdrowisko, ochrona gleby, przyroda, biologia, świadomość ekologiczna, edukacja ekologiczna, Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego w Ustroniu, rolnictwo		
Prawa autorskie ---		



# MIASTO UZDROWISKO USTRON'



## CHRON' GLEBE



R

G

B

Grey Scale #13

C

M

Y

K

DANES  
-PICTA  
-COM

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8

Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

Colour Chart #13

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

DANES  
-PICTA  
-COM



## CO TO JEST GLEBA ?

**Gleba** jest biologicznie czynną, powierzchniową warstwą skorupy ziemskiej, powstałą z różnych skał macierzystych wskutek fizycznego i chemicznego wietrzenia skał oraz działania żywych organizmów.

### PRZEKRÓJ PIONOWY PRZEZ GLEBĘ

#### Warstwa uprawna

Najciemniejsza warstwa gleby, zawiera materię organiczną, grzyby, bakterie, owady i dżdżownice – konieczne do wzrostu zdrowych roślin. Głębokość tej warstwy może wynosić od 2 do 5 m; im głębiej, tym lepiej.

#### Podglebie

O barwie jaśniejszej niż warstwa uprawna, ponieważ nie zawiera humusu. Warstwa ta jest przeważnie pozbawiona składników pokarmowych. Jej struktura ma wpływ na przepuszczalność gleby.

#### Skala macierzysta

Najmniej zmieniona przez jakąkolwiek uprawę wierzchniej warstwy uprawnej. Składa się w większości z nie zmienionej skały.



Zależnie od typu gleby budowa profilu jest bardzo różna. Układ i grubość poszczególnych warstw, jak również miąższość całego profilu decydują o przydatności i wartości gleby.

**W skład** gleby wchodzi 14 pierwiastków glebotwórczych: potas (K), sód (Na), wapń (Ca), magnez (Mg), glin (Al), żelazo (Fe), węgiel (C), krzem (Si), azot (N), fosfor (P), tlen (O), siarka (S), wodór (H), chlor (Cl). Prócz składników mineralnych zawiera wodę, powietrze, próchnicę, mikroflorę i mikrofaunę.

### ROLA GLEBY W ŻYCIU CZŁOWIEKA, ZWIERZĄT I ROŚLIN.

Gleba zapewnia równomierny rozkład pożywienia mikroorganizmom i roślinom a pośrednio także człowiekowi. Jest również swoistego rodzaju filtrem.



<< Gleba stanowi podstawowy surowiec w sztuce ogrodnictwa i rolnictwa. Cały przemysł żywnościowy oparty jest o produkcję rolną.

Dla wielu gatunków zwierząt gleba >> jest źródłem pokarmu i miejscem schronienia. Jest jednym z niezbędnych czynników do zaistnienia łańcuchów pokarmowych.



Dla roślin wyższych stanowi >> podłoże dla ich korzeni i jest źródłem wszystkich niezbędnych składników odżywczych.



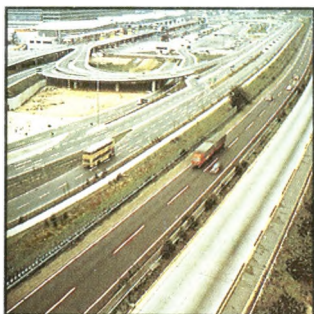
## CZY GLEBA JEST ŚRODOWISKIEM ŻYCIA ?



Gleba to pojęcie bardzo złożone. Podstawą jej struktury są cząstki skalne, rozkruszone przez mrozy i odwilże, wiatry i przepływ rzek itp. Jednak znaczną jej część stanowi materia organiczna - pozostałość pochodzenia roślinnego i zwierzęcego w różnych stadiach rozkładu, które wraz z powietrzem i wodą stwarzają podstawę do utrzymania się życia roślin i zwierząt. Wszystko to składa się na "dom" dla milionów organizmów żywych, takich jak grzyby glebowe, bakterie, dżdżownice i owady, które "pracują", aby stworzyć odpowiednie warunki do wzrostu roślin wyższych.

W naporstku gleby żyje więcej bakterii niż ludzi na kuli ziemskiej. Szczególnie bogata w istoty żywe jest górna warstwa gleby 15-30 centymetrowa.

### ŹRÓDŁA ZANIECZYSZCZEŃ GLEBY.



<< Zasklepanie jej asfaltem, betonem i smołą. Posypywanie dróg solą w okresie zimowym.

Przemysłowe i "cywilizacyjne" zanieczyszczenia powietrza i wody trafiające do środowiska w sposób niekontrolowany.

>>



<<

Skazenia chemiczne powstające przy stosowaniu różnych środków ochrony roślin i nawozów sztucznych w rolnictwie.



Bezmyślne odprowadzanie ścieków bytowych z szamb i kanalizacji.

>>





## RODZAJE ZANIECZYSZCZEŃ GLEBY

**Globalne** - wywołują je kwaśne deszcze, pyły zawierające ołów, których głównym producentem jest komunikacja, jak również stosowanie środków chemicznych ochrony roślin.

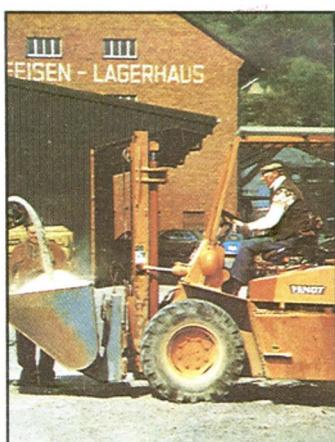
**Regionalne** - przyczyną jest niekontrolowana emisja gazowa i pyłowa substancji przemysłowych na dużych obszarach / kopalnie węgla i różne zakłady przemysłowe często emitują znaczne zawartości metali ciężkich /.

**Lokalne** - przyczyną jest często mały zakład produkcyjny, a niekiedy nawet działalność jednego człowieka, jeśli np. często stosuje w swoim sadzie środki ochrony roślin z zawartością miedzi.

## JAK MOŻNA POPRAWIĆ JAKOŚĆ GLEBY ?

Proces ulepszania gleby dzielimy na cztery fazy:

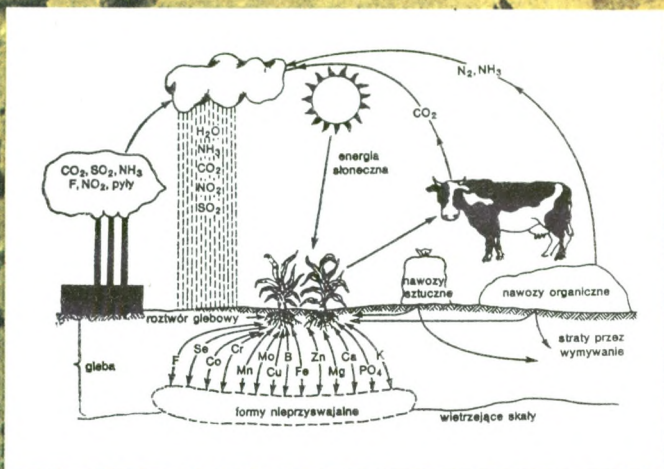
1. Wykonanie analizy gleby - uzyskujemy wiadomość o ewentualnym braku jednego lub kilku podstawowych elementów. W Polsce analizy przeprowadzane są przez Wojewódzkie Stacje Chemiczno-Rolnicze.
2. Poprawianie własności fizycznych gleby poprzez stosowanie wszystkich potrzebnych zabiegów agralnych.
3. Nawożenie podstawowymi składnikami - stosujemy nawozy organiczne i mineralne pochodzenia naturalnego lub sztucznego.
4. Nawożenie gleby zgodnie ze specyficznymi potrzebami uprawianej roślinności / np. dolomityzacja; wapnowanie /.



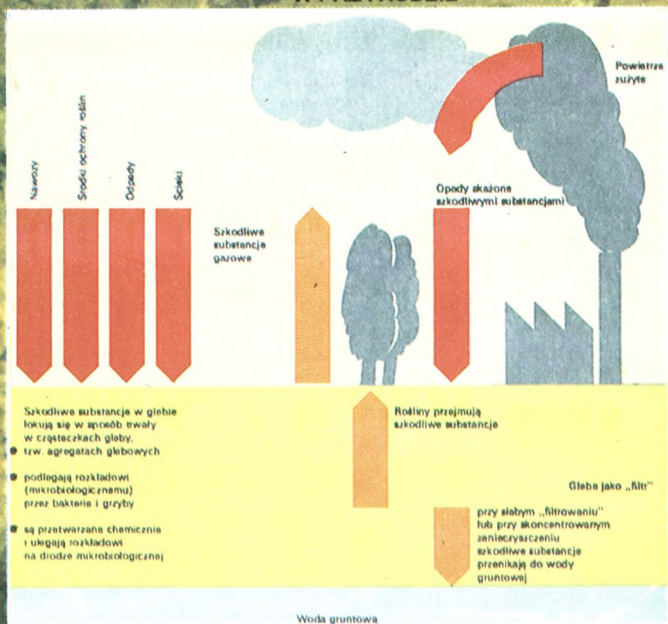
## JAK MOŻNA POGORSZYĆ JAKOŚĆ GLEBY ?

1. Nieterminowe odżywianie roślin, co sprzyja pojawieniu się czynników chorobotwórczych.
2. Brak zmianowania i nie przestrzeganie terminów agrotechnicznych i uprawowych.
3. Nadmierna eksploatacja gleby.
4. Nadmierne stosowanie nawozów mineralnych pochodzenia sztucznego.
5. Nierozważne meliorowanie terenów rolniczych.
6. Wprowadzanie do wód powierzchniowych ścieków nienależycie oczyszczonych.
7. Nie stosowanie nawożenia organicznego i wapnowania.

## SCHEMATYCZNY OBIEG SKIADNIKÓW POKARMOWYCH W PRZYRODZIE.



## SCHEMATYCZNY OBIEG SUBSTANCJI SZKODLIWYCH W PRZYRODZIE





## CHARAKTERYSTYKA UŻYTKOWA ZIEMI W USTRONIU.

Użytki rolne, lasy, nieużytki, itp.		
Wyszczególnienie	ilość w ha	% udziału
Ogólna powierzchnia	5 892	100
1. Użytki rolne:	2 536	43
a/ grunty orne	1 689	67
b/ sady	85	3
c/ łąki	187	7
d/ pastwiska	575	23
2. Lasy	2 799	47
3. Pozostałe grunty	557	10

### KLASA GLEB W USTRONIU.

Na terenie miasta przeważają grunty klasy IV i V.

Klasa gruntu	ilość w ha	% udziału
II	7	-
III	322	13
IV	1 326	52
V	616	24
VI	265	11

**Klasy bonitacyjne użytków rolnych** - określenie jakości użytku rolnego pod względem jego przydatności do produkcji rolniczej. Klasa I określa najwyższą wartość rolniczą a klasa VI najniższą.

**OPRACOWAŁ**  
**WYDZIAŁ OCHRONY ŚRODOWISKA**  
**URZĘDU MIEJSKIEGO W USTRONIU**

J. Sztefek  
A. Majewski  
E. Greń

X 1994 r.

WYDAWNICTWO "AWEX" USTRON